

Dobrom sa dá pomôcť aj uškodiť

PRIESKUM

Slováci prejavili veľkú ochotu podporiť ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Organizácie radia, ktoré iniciatívy sú vhodné a ktoré, naopak, menej.

Beáta Javorčíková ©hn
beata.javorcikova@mafrasslovakia.sk

Po vypuknutí vojny na Ukrajine sa na Slovensku roztrhlo pomyselné vreco s pomocou. Odrazu vzniklo obrovské množstvo materiálnych, finančných zbierok, ale aj možností angažovať sa ako dobrovoľník. Ochota zapojiť sa pritom nebola o nič menšia. Podľa Moniky Molnárovej, manažérky oddelenia komunikácie, PR a fundraisingu Slovenskej katolíckej charity, od začiatku konfliktu evidovali približne tisícov nových žiadostí o dobrovoľníctvo. „Mladšie či staršie ročníky, firmy alebo jednotlivci, úradníci alebo aj ľudia bez domova – každý chcel svojou troškou pomôcť,“ opísala manažérka.

Tisícny dobrovoľník

Veľmi podobne to vnímali aj ostatné organizácie. Kým online platforma Kto pomôže Ukrajine informovala o dvetisícpäťsto individuálnych adeptoch na dobrovoľníctvo, Človeku v ohrození sa ich dosiaľ prihlásilo viac ako päťtisíc. V prvých dňoch konfliktu bola potrebná pomoc priamo na hraniciach, s usmerňovaním utečencov, ubytovaním, transportom, prekladom či s psychoterapeutickou podporou. „Len čo sa začali zbierať veci, bolo tiež potrebné nájsť dobrovoľníkov, ktorí pomôžu s triedením v sklade, balením do krabíc a s následným transportom,“ doplnila Molnárová.

Dnes sa situácia čiastočne zmenila. Aj keď je podľa koordinátorky dobrovoľníkov z iniciatívy Kto pomôže Ukrajine a zároveň výkonnej riaditeľky Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií Dominiky Hradiskovej naďalej dôležitá prichádzajúca zabezpečť základné potreby ako bývanie a stravu, čoraz výraznejšia je potreba ich začlenenia do pracovného a sociálneho života. To znamená, že aj keď sa väčšina dobrovoľníckych ponúk ešte stále týka spracúvania materiálnej pomoci, podávania informácií a pomoci priamo na hraniciach, postupne pribúdajú aktivity, ktoré majú integračný charakter. „Rola dobrovoľníkov je v nich kľúčová,“ apeluje Hradiská.

Ukrajinci sa poďakovali Slovákom za pomoc, ktorú prejavujú od začiatku vojnového konfliktu.

FOTO: TASR/F. IVÁN

„Dlhodobých“ je menej
Aj podľa manažérky komunikácie a PR Človeka v ohrození Lenky Kačmárovovej sa charakter vyžadovanej pomoci zmenil. Organizácia tak hľadajú už len dlhodobých dobrovoľníkov, ktorí si s Ukrajincami a Ukrajinkami dokážu vybudovať vzťah postavený na dôvere. Vzhľadom na väčší záväzok je však podľa nej záujem z ich strany prirodzene menší. O nižších počtoch ochotných ľudí však informujú aj ostatné organizácie. „Ako som spomínala, na samom začiatku chceli pomáhať všetci, momentálne aj z pochopiteľných dôvodov ten záujem opadá,“ uvádza Molnárová zo Slovenskej katolíckej charity. Vytrvalosť by pritom podľa nej mala byť dôležitou vlastnosťou dobrovoľníka. Viac škody ako osuhu ďalej môžu napáchať aj nekoordinované dobročinné aktivity. Najmä na začiatku krízy viaceré organizácie registrovali ľudí, ktorí išli na hranicu na vlastnú päsť a zbytočne tak blokovali dopravu alebo spôsobova-

li chaos. „Komplikovali tak prácu našich kolegov v teréne, hoci ich úmysel bol dobrý,“ doplnila Kačmárová z Človeka v ohrození.

Treba si
uvedomiť,
že reakcie ľudí,
ktorí sú ťažko
traumatizovaní,
nemusia byť vždy
podľa našich
predstáv.

Lenka Kačmárová,
manažérka komunikácie
a PR Človeka v ohrození

Pravidlá dobrovoľníctva

Podľa nej veci neprospeievajú ani dobrovoľníci, ktorým chýbajú dostatočné skúsenosti či citlivosť na vznikajúce situácie. Svojím neprofesionálnym prístupom totiž môžu traumatizovať nielen seba, ale aj tých, ktorí utekajú pred vojnou a sú sami v šoku. „Treba si uvedomiť, že reakcie ľudí, ktorí sú ťažko traumatizovaní, nemusia byť vždy podľa našich predstáv. Naše vlastné očakávania nás potom môžu sklamať. Dôležité však je zostať empatický a pomáhať nezištne,“ radí Kačmárová.

Aj podľa Hradiskovej z platformy Kto pomôže Ukrajine si treba uvedomiť, že aj dobrovoľní-

tvo má svoje pravidlá. Tak ako je vykonávané z vlastnej vôle, musí byť aj na druhej strane sloboda pomoc prijať alebo odmietnuť. V takýchto citlivých situáciách je podľa nej preto viac ako užitočné rešpektovať expertízu odborníkov v danej oblasti. Tým, ktorí chcú pomáhať, preto radí, aby ponúkli svoj čas, energiu a schopnosti organizácii, ktorá koordinuje prácu s prichádzajúcimi ľuďmi v ich okolí. Tá ich totiž dokáže vhodne pripraviť a zaškoliť, čím sa vyvarujú rizík, ktoré môžu ohroziť nielen ich, ale aj prijímateľov pomoci.

„Prípadne zareagujeme na konkrétne výzvy od týchto organizácií. Väčšina cez svoje komunikačné kanály pravidelne zverejňuje aktuálne potreby. A v neposlednom rade je tu stále možnosť ich aj finančne podporiť. Z poskytnutých darov môžu hrať to, čo prichádzajúci ľudia alebo tí, čo zostali na Ukrajine, práve potrebujú,“ dodáva.

Finančná aj materiálna pomoc

Treba však uznať, že nielen čo sa týka dobrovoľníctva, ale aj vo veci finančnej a materiálnej pomoci sa na Slovensku ukázala obrovská vlna solidarity s Ukrajinou. Konkrétne Človeku v ohrození sa vďaka individuálnym darcom, firmám či rôznym umeleckým a občianskym iniciatívam podarilo vyzbierať už viac ako sedem miliónov eur. Úspešné sú tiež zbierky združení Kto pomôže Ukrajine a Slovenskej katolíckej charity. Tie dosiaľ hovoria o finančnej podpore vo výške 1,7 a 1,5 milióna eur.

Materiálnu zase odhadujú na 100 a 150 ton. Vďaka ochote zo strany ľudí, ale aj väčších subjektov navyše iniciatíva Kto pomôže Ukrajine mohla sprostredkovať viac ako 4 300 ľuďom strechu nad hlavou. Do registračného formulára Slovenskej katolíckej charity, ktorý vznikol v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska, sa zase prihlásilo okolo 900 záujemcov o individuálne ubytovanie.

KRÍZA

Volkswagen vyčlenil na pomoc Ukrajine štvrt milióna eur

Bratislava – Nadácia Volkswagen Slovakia a výrobná spoločnosť Volkswagen Slovakia v spolupráci s mimovládami neziskovými organizáciami pripravili a realizovali v uplynulých týždňoch viaceré formy pomoci pre ľudí z Ukrajiny. Po okamžitom finančnom dare a niekoľkých materiálnych zbierkach, do ktorých sa zapojili zamestnanci slovenských i zahraničných závodov značky Volkswagen, prišli na rad ďalšie dobročinné aktivity.

Potraviny aj ubytovanie

Bratislavský závod Volkswagen Slovakia uvoľnil pre Nadáciu Volkswagen Slovakia na humanitárne účely ubytovacie kapacity pôvodne zazmluvnené pre podnik, v ktorých sa podarilo nájsť v spolupráci s mestom Bratislava strechu nad hlavou pre takmer stovku odídencom z Ukrajiny. „Prichádzajú k nám

najmä ženy s deťmi a starší ľudia, ktorí pre vojnu museli opustiť svoje domovy a často aj rodiny. Snažíme sa im poskytnúť pocit istoty a bezpečia a zároveň podať pomocnú ruku pri začlenení do bežného života. V spolupráci s mestskou časťou Devínska Nová Ves a Duálnou akadémiou pomáhame rodinám aj s umiestnením detí do škôlok a škôl,“ uviedla Lenka Michálik Holešová, manažérka pre komunikáciu a stratégiu z Nadácie Volkswagen Slovakia.

Pri príchode každý dostal potraviny balíček, nové uteráky a základnú drogeriu. V rámci ubytovania majú v spolupráci s dodávateľom stravovania zabezpečené aj jedlo trikrát denne, a to priamo v závodnej kantíne Volkswagenu Slovakia. Okamžitá pomoc s ubytovaním bola poskytnutá aj s balíčkom základných potrieb pre rodinných

Do pomoci sa zapojili aj samotní zamestnanci. FOTO: NADÁCIA VOLKSWAGEN SLOVAKIA

príslušníkov ukrajinských spolupracovníkov pôsobiacich vo Volkswagen Slovakia. V rámci terénnej pomoci sa ôsmim neziskovým organizáciám podarilo zapožičať 12 priestraných úžitkových vozidiel, ktoré im pomá-

hajú zabezpečiť potrebnú mobilitu.

Pomáhali aj zamestnanci

Do pomoci Ukrajincom a Ukrajinkám sa však významne zapojili aj samotní zamestnanci. Tri

posádky vycestovali s podporou zamestnávateľa v rámci svojho voľného času počas odstavky výroby priamo na slovensko-ukrajinskú hranicu, kde strávili od jedného do dvoch týždňov dobrovoľníckymi činnosťami v denných aj nočných zmenách. „Sme radi, že vedenie, ako aj zamestnanci spoločnosti Volkswagen Slovakia sa rozhodli podporiť viac ako 900-ročnú misiu Maltézskeho rádu pomoci núdznym, prezident Maltézskej pomoci Slovensko. Tešia sa, že okrem zapožičania áut sa zamestnanci spoločnosti zapojili aj priamo do služby. Ich pracovitnosť, odhodlanosť a húževnatosť boli povzbudením

pre všetkých. Časť zamestnancov pomáhala vo Vyšnom Nemec- kom a časť v Ubli. „Počas týždňa stráveného vo Vyšnom Nemec- kom v pozícii dobrovoľníkov sme spoločne s kolegami dňom i nocou zastrešovali rôzne činnosti, počnúc výdajom teplých nápojov a jedla cez rozveseľovanie detí hračkou a milým slovom až po prípadné zabezpečovanie transportu či starostlivosť o psy. Snažili sme sa nájsť riešenie na každý, i neočakávaný podnet,“ priblížil jeden z dobrovoľníkov Břetislav Chmelík. Dodáva, že všetci robili všetko pre to, aby naplnili svoje poslanie – podať osudom ťažko skúšaným ľuďom pomocnú ruku a aspoň trochu uľahčiť nepredstaviteľne náročnú životnú situáciu, v ktorej sa ocitli. Nadácia plánuje v tejto činnosti pokračovať aj v blízkej budúcnosti na Bottovej ulici v Bratislave. (RED)